

သမိုင်းလေ့လာသင်ခန်းစာနှင့်
သမိုင်းဆိုင်ရာစာပဒေသာ
ဖောင်ကျေးဇူး

စာရေးသူ၏ အမှာ

ရန်ကုန်မြို့ ဓမ္မစေတီလမ်းရှိ ရှိုင်းဟု ပ်ကုမ္ပဏီခန်းမမှာ ၁၇-၁၂-၂၀၁၆ စနေနေ့ မွန်းလွဲပိုင်းက ဒုတိယအကြိမ်မြောက် စာပေဟောပြောခဲ့ရပါတယ်။ ခေါင်းစဉ်က ‘သမိုင်းလေ့လာသင်ခန်းစာပါ’။ အမျိုးသားနိုင်ငံရေးအသိနဲ့ အားရပါးရဟောလိုက်တာ အချိန် ၂ နာရီကျော် ကြာသွားပါတယ်။ အခွေရလို့ ပြန်နားထောင်ကြည့်တော့ အားရကျေနပ်မိပါတယ်။ စာရေးဆရာတာဝန်ကျေတယ်လို့ မှတ်ယူမိကြောင်းပါ။

ပြီးတော့ မိမိလစဉ် ရေးနေကျ ‘ပညာခေတ်’ မဂ္ဂဇင်းမှာ ‘သမိုင်းလေ့လာသင်ခန်းစာ’ ကို ခြောက်လတိတိ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါတွေ စုစည်းပြီး ယခုထုတ်ဝေလိုက်တာပါ။

ဒီစာအုပ်ရဲ့ ဒုတိယပိုင်းအနေနဲ့ စာရေးသူ ၁၉၆၄ ခုနှစ်ကစပြီး ယနေ့တိုင် မဂ္ဂဇင်း/သတင်းစာတွေမှာ အခါအားလျော်စွာ ရေးသားဖော်ပြခဲ့တဲ့ ‘သမိုင်းဆိုင်ရာစာပဒေသာ’ဆောင်းပါးကိုးပုဒ်ကိုလည်း ပူးတွဲဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

စာပေဟောပြောပွဲ ဖိတ်ကြားဟောပြောခွင့်ပြုတဲ့ ရှိုင်းဟု ပ်ကုမ္ပဏီနဲ့ နားထောင်ခဲ့ကြတဲ့ ပရိသတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အခန်းဆက်ဆောင်းပါးအဖြစ် ခြောက်လတိုင်ဖော်ပြပေးခဲ့တဲ့ ‘ပညာခေတ်’မဂ္ဂဇင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယခုသမိုင်းလေ့လာသင်ခန်းစာနှင့် သမိုင်းဆိုင်ရာစာပဒေသာ

ဆောင်းပါးများကို စာအုပ်အဖြစ် စုစည်းထုတ်ဝေပေးတဲ့ ရန်အောင်စာ
ပေကိုလည်းကောင်း၊ စောင့်မျှော် ဖတ်ရှုအားပေးကြတဲ့ ချစ်ပရိသတ်ကို
လည်းကောင်း ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါကြောင်း။

မောင်ကျေးဇူး

၁၁-၁၀-၂၀၁၇

သမိုင်းလေ့လာ သင်ခန်းစာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်(ပင်မ)မှာ အထူးပြုတစ်ဘာသာ လူ ၅၀စီ သင်ကြားပေးမယ့်အစီအစဉ်မှာ သမိုင်းသင်ယူမယ့်သူ မရှိဘူးလို့ မီဒီယာ ဖတ်ရှုကြားသိရပါတယ်။ လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်က သိပ္ပံပညာကို ဦးစား ပေးမယ်ဆိုတဲ့ မူဝါဒအမှားတစ်ရပ်ကြောင့် ဝိဇ္ဇာပညာ သင်ယူချင်သူများ သိမ်ငယ်နိမ့်ကျ ခံစားချက်များ အရှိန်မသေသေးကြောင်းသာခဏပါ။ ဝိ ဇ္ဇာနဲ့ သိပ္ပံ သားနှစ်ယောက်ရှိရာမှာ ဘယ်သားကို အချစ်ဆုံးလို့ ပြောမှား ဆိုမှား မိဘနှစ်ပါးရဲ့ စကားကျွံမှုနဲ့ ပမာတူပါတယ်။ ခုလည်း အစိုးရ ဟောင်းရဲ့ စကားကျွံမှု ရလဒ်ပါ။

သမိုင်းအဓိကနဲ့ အဝေးသင်ဘွဲ့ရ တူတော်မောင်တစ်ဦး ရန်ကုန် အ လုပ်လာရှာတယ်။

‘တို့ ရွာမှာ လွတ်လပ်ရေးမော်ကွန်းဝင် ပထမအဆင့်ရခဲ့သူတစ်ဦးရှိ တယ်။ ဘယ်သူလဲ မင်းသိလား’

‘မသိဘူး’ တဲ့ ။

ဒါ ဇာတိရွာက သူ့အဘွားရဲ့ မောင်ငယ် ဗိုလ်ကြီး(ယခုကွယ်လွန်)ပါ။ ကိုယ်ဘွဲ့ရခဲ့တဲ့ သမိုင်းကို ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဆက်စပ်ရမှန်းမသိဘူး။ ဒါသ င်၊ ဒါကျက်၊ ဒါဖြေနဲ့ လွယ်လင့်တကူ ဘွဲ့ယူခဲ့တာကိုး။

မကြာသေးမီက အိမ်နီးချင်း ထိုင်းနိုင်ငံဘုရင်ကြီး နတ်ရွာစံတော့ သ

မ္မတကြီးဦးထင်ကျော် သွားရောက်လွမ်းသူ့ပန်းခွေချ ဂါဝရပြုခဲ့တယ်။ မ
ရူးမ နေ့၁၀မ္းမ၂၁ သီပေါမင်းနတ်ပြည်စံ နှစ်ရာပြည့်ပွဲတက်ဖို့
ဒုသမ္မတခေါင်းဆောင်တဲ့ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ရတနာဂီရိကိုသွား
ခဲ့တယ်။

နတ်ရွာစံသွားတဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံဘုရင်ကြီးဘူမိဘောဆိုတာ ကုန်းဘောင်
ခေတ် ဆင်ဖြူရှင်မင်းလက်ထက်က အယုဒ္ဓယမင်းနေပြည် တိုက်ခိုက်
ချေမှုန်းတော့ ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်း ပြောင်းရွှေ့ရင်း နတ်ရွာစံဘုရင်မှာ
နန်းလျာမရှိလို့ စစ်သူကြီး ဘုရင်တက်လုပ်ရင်း ဘန်ကောက်မြို့တော်သ
စ်တည် စည်းမျဉ်းခံဘုရင်စနစ်နဲ့ အညီ ကျင့်သုံးသွားတဲ့ ရာမမင်းမျိုးဆ
က်ပါ။ ပြည်သူလူထုဘက်က ရပ်တည်တဲ့ ဘုရင်ကြီးမို့ ပြည်လုံးကျွတ်
ကြည်ညိုလေးစားခံရတဲ့ ဘုရင်ကြီးပါ။

သီပေါဘုရင်နဲ့ ဘူမိဘောတို့ ရဲ့
လောကဓံအတက်အကျကအကွာကြီး ကွာခြားသွားပါတယ်။

‘မြန်မာပြည် ဇာတ်လမ်းရှုပ်သမျှကို ရွှေကည်စံနဲ့ ရေးကာ စာကိုစီ...
ရာဇဌာနီ မြနန်းအယုဇ္ဇမှာ ဧကရာဇ်နဲ့ ဝေးကွာ ကြာလေပြီ... တစ်ထော
င့်နဲ့ နှစ်ရာလေးဆယ့်ခုနှစ် ခုနှစ်မှာ အတည်... တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်
(၈)ရက်နေ့ကိုဖြင့် မမေ့နိုင်ပါပြီ... ယနေ့တိုင်တာရှည်... ရေမြေရှင်ယူင
င်သွားတော့ လူရှင်များက ကြေကွဲကြလို့ ရေနည်းငါးပုံအညီ... ဪ...
သီပေါရာဇာပါတော်မူရှာပြီ...’

ရွှေတိုင်ညွန့်ရေးပြီး စိန်ပါတီ သီဆိုခဲ့တဲ့ ‘ပါတော်မူ’ သီချင်းတစ်ပိုင်း
တစ်စပါ။ သီပေါမင်းပါတော်မူပါတဲ့ မြင်ကွင်းကို ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်
တော်မှိုင်းလောင်းလျာ မောင်လွန်း ၁၀နှစ်သား ကိုယ်တွေ့ပါ။ မင်းဆ
က်ပြုတ်သွားတဲ့ နောက်ဆုံးဘုရင်ပုံရိပ်ကို မြင်လိုက်ရတဲ့ ဆရာကြီးသခ

င်ကိုယ်တော်မှိုင်း မပြောနဲ့ စာတွေနဲ့ သက်ကြီးစကားသက်ငယ်ကြားရ တဲ့ ကျွန်ုပ်တို့ ပင်နာကျင်ရင်နာ ခံစားရပါတယ်။

ဆီးဘန်နီဆရာတော်ကလည်း မင်းဆက်ပြုတ်ခံရတဲ့ မြန်မာဖြစ်ရပ် ဆိုးကို ဒီလိုခံစားချက် စာကဗျာ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။

‘ထီးသုဉ်းနန်းသုဉ်း၊ ကြွာနန်းသုဉ်း၍ ၊ မြို့သုဉ်းသုည၊ သုဉ်းသုံးဝဖြင့်၊
သုဉ်းရပြန်လစ်၊ သုညခေတ်ဝယ်၊ ဖြစ်လာရလေ၊ ဒို့တတွေသည် ၊ သေ
သော်မှ တည့်၊ ဪ... ကောင်း၏ ’

ကုန်းဘောင်ခေတ် နောက်ဆုံးမင်းသီပေါနဲ့ မကြာသေးမီကမှ နတ်ရွာစံသွားတဲ့ ထိုင်းဘုရင်ဘူမိဘောတို့ ရဲ့ နောက်ကြောင်းသမိုင်းကို မျိုးဆက်သစ်လူငယ်တွေ မသိသူများ သွားပြီ။

သမိုင်းဖြစ်ရပ်ဆိုတာ အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရားဖြစ်ရ တာပါ။ အကြောင်းတရားကလည်း ဝေးလံသောအကြောင်း (Remote C auses) နဲ့ အနီးကပ်အကြောင်း (Im- mediate causes) ရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိ ပါတယ်။ အနီးကပ်ဖြစ်ရပ်ကိုကြည့်ပြီး အနီးကပ် လက်လှမ်းမီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝဲ အပြစ်ပုံချလို့ မရပါဘူး။ အဝေးအကြောင်းတရားနဲ့ ဆက်စပ်ကြည့်တတ်မှ တရားမျှတ ယထာဘူတကျပါမယ်။

၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်မှာ အကောင်းဆုံး ကျောင်းသုံးသမိုင်းစာအုပ်ဆု ချီးမြှင့်ခံရတဲ့ ‘လောကီထုပ္ပာတ်လူတို့ ဇာတ်’ မှာ ပြုစုရေးသားသူ မြို့မ ကျောင်းဆရာ ဦးစံထွားက ‘သမိုင်းတတ်မှ ပဏ္ဏိတ’လို့ ဆောင်ပုဒ်ထုတ် ထားပါတယ်။ ‘သမိုင်းမှ ကင်းသော နိုင်ငံရေးသည် အခြေအမြစ်မရှိ၊ နိုင်ငံရေးမှ ကင်းသော သမိုင်းသည် အမြဲတေအနှစ်မပြည့်’ ရယ်လို့ လည်း ဆရာဦးစံထွားက ဆိုထားပါသည် ။

မန္တလေးလူထု သတင်းစာဆရာကြီး ဦးလှက သတင်းစာဟောင်း

တွေကို အနှစ်ချုပ်ပြီး ‘သတင်းစာများ သည် သမိုင်းကို ပြောပြနေသည်’ ဆိုပြီး စာအုပ်ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။

သမိုင်းပညာရှင် ပါမောက္ခဒေါက်တာသန်းထွန်းက ‘မအ အောင်လို့ သမိုင်းသင်တာ’လို့ တိုတိုပြတ်ပြတ် အခိုင်အမာ ဖွင့်ဆိုခဲ့ပါတယ်။

ဒဿနပညာမှာ ‘Time and Space’ သဘောတရားရှိပါတယ်။ မြန်မာတွေက ‘ကာလနဲ့ ဒေသ’လို့ နားယဉ်ပြီးသားပါ။ ဘယ်တုန်းက ဖြစ်ခဲ့တာလဲလို့ ပြောရင်ကာလပါ။ ဘယ်မှာ ဖြစ်ခဲ့တာလဲပြောရင် ဒေသပါ။ ဒါပထဝီပဲပေါ့။ ဒီတော့ သမိုင်းနဲ့ ပထဝီဟာ ဆက်စပ်နေပါတယ်။ ခွဲထားလို့ မရပါ။ ဒီလိုသဘောတရားမျိုးရှိတာတောင် သမိုင်းကို လေ့လာသင်ယူရမှန်းမသိကြတော့ သမိုင်းပျောက်မှာ စိုးကြောက်မိပါတယ်။

သီပေါမင်းပါတော်မူတဲ့ ပုံရိပ်ဟာ မြန်မာတွေညံ့သွားတဲ့ ပြယုဂ်သာမကပါ။ ဒို့ခေတ် (ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်း) ကျမှ ညံ့ခဲ့ရတဲ့ ပုံရိပ်မှ သည် သမင်လည်ပြန်ကြည့်ဖို့ လိုပါတယ်။

မြန်မာတို့ ရဲ့ အားသာချက်များကို စာရင်းချကြည့်ရအောင်။

ပုံတောင်ပုံညာ လူတူပရိုင်းမိတ်တွေက ‘လူသားအစမြန်မာက’ သက်သေပြနေပြီ။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းသန်း ၄၀ သက်တမ်းရှိပြီ။

ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း ရွာငံပြဒါးလင်းဂူက ကျောက်ခေတ်ဖြတ်သန်းမှု သက်သေပါ။

ဟန်လင်း၊ ဗိဿနိုး၊ သရေခေတ္တရာဆိုတာ ပျူခေတ်ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်အဖြစ် စာရင်းဝင်သွားပြီ။

ဂေါတမဘုရားပွင့်စမှာ မြန်မာပြည်သား တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည် ညီနောင် ကနဦးဖူးတွေ့ခွင့်ရ၊ ဘုရားချီးမြှင့်တဲ့ ဆံတော်ဌာပနာ ရွှေ

တိဂုံစေတီတည်တာ။

ထေရ်ရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာ သင်္ဂါယနာ နှစ်ကြိမ်တင်ခဲ့တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံပါ

။

သဘာဝသယံဇာတတွေ ပေါကြွယ်ဝတဲ့ အပြင် ဆီကိုရေချိုး၊ ဆေးရိုး
မီးလှူ၊ စပါးတောင်လိုပုံတာကိုကြည့်ပြီး ရောင်ရဲတင်းတိမ်ခဲ့တဲ့ လူမျိုးပါ။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ဦး မြေဒူးမင်းဆင်ဖြူရှင်လက်ထပ်မှာ
အယုဒ္ဓယမြို့တော်ကိုချေမှုန်း၊ ယိုးဒယားစစ်ပွဲကိုနိုင်၊ ယူနန်ဘက်က
ကျူးကျော်လာတဲ့ မန်ချူးတရုတ်ကျူးကျော်စစ်လေးပွဲစလုံး၊ အာသံမဏိ
ပူရ ကျူးကျော်စစ်ပွဲများအားလုံး မြန်မာကချည်းနိုင်ထားတော့ သမားရိုး
ကျစစ်မှာ မြန်မာအထွတ်အထိပ်ရောက်ပြီး အဟုတ်ကြီးထင် ဘဝင်မြင့်
ခဲ့တယ်။

မြန်မာတို့ ရဲ့ အဓိကကျတဲ့ ယေဘုယျအားနည်းချက်တွေကိုလည်း
သိထားမှ ဖြစ်ပါမယ်။

ကမ္ဘာတစ်ခွင် နိုင်ငံတကာအမြင် အားနည်းပါတယ်။ ကမ္ဘာကြည့်ကြ
ည့်မြင်မှု၊ လွှမ်းခြုံအမြင်ကျယ်မှု မရှိပါဘူး။

သမားရိုးကျဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေးနဲ့ တင်းတိမ်ပြီး ခေတ်မီသိ
ပွဲကျောင်းသင်ပညာ၊ နည်းပညာ၊ စက်မှုပညာတွေနဲ့ အလှမ်းဝေးတယ်။

ဥရောပအနောက်နိုင်ငံတွေရဲ့ စက်မှုတော်လှန်ရေး နားဝေးခဲ့တယ်။

အင်္ဂလန်မှာ ပြည်သူ့ကိုဆန့်ကျင်တဲ့ ဘုရင်အသတ်ခံရပြီး ပါလီမန်စ
နစ်၊ စည်းမျဉ်းခံဘုရင်စနစ် စတင်ကျင့်သုံးခဲ့တယ်။ ပြင်သစ်မှာ လည်း
သက်ဦးစံပိုင်ဘုရင်စနစ်ကို အပြီးတိုင်သုတ်သင် သမ္မတနိုင်ငံထူထောင်
သလို အမေရိကန်ဆိုရင်လည်း အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီဘဝမှ လွတ်မြောက်ပြီး

ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တည်ထောင်လိုက်တယ်။

မြန်မာတွေက စည်းမျဉ်းခံဘုရင်စနစ်ကို နားမဝင်၊ သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်စနစ်မှာ ပဲ ခုံမင်ယစ်မှုးအိပ်မောကျ၊ သမားရိုးကျ လယ်ယာစီးပွားရေးနဲ့ လှည်းခေတ်လှေခေတ်မှာ ပဲ ကျန်ရစ်ခဲ့တယ်။

ဥရောပမှာ စက်မှုထွန်းကားတော့ ကုန်ကြမ်းရဖို့ နဲ့ ဈေးကွက်ရှာဖို့ အာရှ၊ အာဖရိကဒေသတွေကို 3M နဲ့ နယ်ချဲ့ခဲ့ကြပါတယ်။

(၁) missimary - သာသနာပြုတွေစေလွှတ်တယ်။

(၂) merchants - ကုန်သည် တွေလွှတ်၊ ကုန်တိုက်တွေဖွင့်တယ်။

(၃) military - စစ်ရေးကျူးကျော် သိမ်းပိုက်ကြတယ်။

နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တွေဟာ အိန္ဒိယပြည်ကြီးကို သိမ်းပိုက်ပြီး ဘုရင်ခံချုပ်ထားကာ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကိုတည်ထောင်လိုက်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်ကို ဝါးမျိုဖို့ အကွက်ရှာစဉ်းစားနေပါပြီ။ အင်္ဂလိပ်တို့ နဲ့ ပြိုင်ဘက်ပြင်သစ်တို့ ကလည်း ဗီယက်နမ်၊ ကမ္ဘောဒီးယားအစရှိတဲ့ အင်ဒိုချိုင်းနားကို နယ်ချဲ့သိမ်းပိုက်ထားပါတယ်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်မှာ တန်ခိုးဩဇာကြီးမား နန်းသက်အရှည်လျားဆုံး ဗဒုံမင်း(ဘိုးတော်ဘုရား)ဟာ ဥရောပ နယ်ချဲ့စနစ်ရဲ့ မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာ၊ နည်းပရိယာယ်တွေကို ကွက်ကျော်မြင်ပုံ မရပါဘူး။ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ဘေးကင်းလုံခြုံအောင် စီမံခန့်ခွဲမှုအားနည်းခဲ့တယ်။ အိမ်ရှေ့စံရွှေတောင်စား ဘုရင်မဖြစ်မီ ကွယ်လွန်သွားတော့ မြေး ဘကြီးတော်(စစ်ကိုင်းမင်း)က ထီးနန်းဆက်ခံရတယ်။ ဒီမင်းလက်ထပ် ခရစ် ၁၈၂၄ ခုနှစ်မှာ ကျူးကျော်သူ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့ နဲ့ ပထမအကြိမ် စစ်ဖြစ်ရတော့တာပဲ။ ဗန္ဓုလနဲ့ ဦးဆောင်တဲ့ ပန်ဝါ စစ်တကောင်း ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲ

မှာ အင်္ဂလိပ်တို့ စစ်ရှုံးလို့ ထိုးမယ့်ဆင် နောက်တစ်လှမ်းဆုတ်သွားတယ်။ ။ ရေတပ်အားကိုးရှိတာကို သတိပြုမိတဲ့ အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာ ညီတော် သာယာဝတီမင်းက သူလေ့ကျင့်ထားတဲ့ ရေတပ်နဲ့ ပင်လယ်ဝသွားပြီး အင်္ဂလိပ်ရေတပ်ကို လက်ဦးမှုယူ ပိတ်ဆို့တိုက်ဖို့ အစ်ကို စစ်ကိုင်းမင်းထံ ခွင့်တောင်းတယ်။ မိဖုရားခေါင်ကြီး နန်းမတော်မယ်နုက ဗန္ဓုလတို့ ကိုစောင့်ပါဦးလို့ ကြားဝင်ဟန့်တားတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ဦးနှောက်မရှိတဲ့ စစ်ကိုင်းမင်းက မယားဘက်ခပ်ပါပါ။ မကြာပါဘူး... အင်္ဂလိပ်ရေတပ်က ရန်ကုန်ကို သိမ်းပိုက်ပြီး ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကို ဝန်းပတ်တပ်စွဲလိုက်တယ်။ ဗန္ဓုလတို့ မြန်မာတပ်တွေ ရန်ကုန် ဝင်မရတော့ဘဲ ခနုဖြူအထိ ဆုတ်ရပါတယ်။ ရန်သူ့ဗုံးဆန် ထိမှန်လို့ မဟာဗန္ဓုလ ခနုဖြူမှာ ကျဆုံးခဲ့ရတယ်။ ။ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်နဲ့ သူရသတ္တိဘယ်လောက်ရှိရှိ နည်းပညာနဲ့ ခေတ်မီလက်နက်တစ်ပန်းသာတဲ့ အင်္ဂလိပ်တို့ က အနိုင်ရပြီး ရန္တပိုစာချုပ်နဲ့ စစ်ပြေငြိမ်းတယ်။ အာသန့်၊ မဏိပူရ၊ ကချာနယ်ကို မြန်မာတို့ လက်လွှတ်ရတယ်။ ရခိုင်နဲ့ တနင်္သာရီကို အင်္ဂလိပ်တို့ ယူတယ်။ စစ်လျော်ကြေး ဒင်္ဂါးတစ်ကုဋေ ပေးလိုက်ရတာကို မြန်မာတို့ အနာကြည်ဆုံးပဲ။ နန်းမတော်မယ်နုရဲ့ စစ်ဆင်ရေး ဟန့်တားနှောင့်ယှက်မှုကြောင့် မြန်မာတို့ ခံလိုက်ရတာကို အိမ်ရှေ့စံသာယာဝတီမင်းက နှလုံးသားမှာ တေးမှတ်ထားပြီ။

ရန္တပိုစာချုပ်အရ လျော်ကြေးငွေရတော့မှ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်တွေက ရန်ကုန်မှ မော်လမြိုင်သို့ စွန့်ခွာသွားပါတယ်။ ရန်ကုန်၊ သန်လျင်၊ ဒလ(တွံတေး)မှာ ရှိတဲ့ ဒေသခံမွန်တွေကို လက်နက်တွေ ပေးထားခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာဘုရင်ကို တော်လှန်ဖို့ ပေါ့။ တွံတေးရွှေဆံတော်ဘုရား အလုပ်အကျွေးခေါင်း မောင်ထော်လေးဟာ သန်လျင်သား မွန်စပ်ငယ်တို့ နဲ့ ပေါင်းရန်ကုန်မြို့ဝန်ကို လာတိုက်ကြတယ်။ မောင်ထော်လေးတို့ ရန်ကုန်

အဖွဲ့ဟာ အကျအဆုံးများ စွာနဲ့ ရှုံးနိမ့်ထွက်ပြေးရတယ်။ မော်လမြိုင်ကို
စစ်ပြေးခဲ့လို့တဲ့ မောင်ထော်လေးကို အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်က ကြိုဆိုနေရာ ချ
ပေးပြီး စစ်ကဲကုန်းလို့ သတ်မှတ်ပေးပါတယ်။
